

УДК 658.7

**МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЗДІЙСНЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ
ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЯК ФАКТОР
ПІДВИЩЕННЯ ЇХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ**

Руденко Ганна Ростиславівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, управління підприємствами та логістики Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця, e-mail: hanna.rudenko@hneu.net

У сучасних економічних умовах вітчизняні підприємства, здійснюючи логістичну діяльність, майже не мають теоретичного та практичного підкріплення. Аналіз наукових праць з логістики зарубіжних і вітчизняних авторів Бауерсокса Д. Дж., Клосса Д. Дж., Анікіна Б. О., Алесінської Т. В., Гаджинського А. М., Сергєєва В. І., Кальченко А. Г., Крикавського Є. В., Ларіної Р. Р., Окландера М. А., Пономарьової Ю. В. показав, що багато теоретичних та методичних аспектів організації та оцінки логістичної діяльності у вітчизняній економічній науці залишаються недостатньо дослідженими. Відсутні чіткі теоретичні розробки, законодавчі акти, інструкції, достатня інформація, кошти, висококваліфіковані кадри тощо. Здійснення будь-якої діяльності також передбачає оцінку її ефективності з метою прийняття якісних управлінських рішень та підвищення конкурентоспроможності підприємств. Тому розробка теоретичних і методичних основ здійснення логістичної діяльності на підприємствах та оцінки її ефективності має наукове і практичне значення.

Мета роботи – систематизувати методи, використання яких дозволить здійснювати ефективну логістичну діяльність на вітчизняних підприємствах різних галузей та підвищить їх конкурентоспроможність.

Методичні основи – це теоретичне підґрунтя (спосіб) для виконання певної послідовності кроків, що дозволяє виконати конкретне завдання чи досягти певної мети з наукової точки зору. Систематизація методів,

використання яких дозволить здійснювати ефективну логістичну діяльність на вітчизняних підприємствах різних галузей [1–3], представлена у табл. 1.

Таблиця 1

Систематизація методів, використання яких дозволить здійснювати ефективну логістичну діяльність на вітчизняних підприємствах різних галузей

Підприємства за галузями	Методи
1	2
Торгівля:	
Закупівля	<ol style="list-style-type: none"> 1. Метод динамічного програмування (визначення часу і розміру постачання продукції). 2. Метод мережевого планування (проектування ланцюгів постачання). 3. Теорія ігор (прийняття рішень в умовах невизначеності та конкуренції щодо здійснення ефективної закупівельної діяльності). 4. Ймовірнісний метод (організація вибіркового контролю, оцінка можливих ризиків у закупівельній діяльності). 5. Метод статистичних випробувань (розрахунки щодо виконання замовлення «точно в термін»). 6. Економетричний метод (прогнозування попиту на закупавану продукцію, прогнозування витрат на здійснення закупівельної діяльності). 7. Комбінаторний метод (формування замовлення на закупавану продукцію). 8. Експертний метод (вибір оптимального постачальника). 9. Метод ABC-аналізу (ранжування постачальників за значущістю)
Збут	<ol style="list-style-type: none"> 1. Теорія ігор (прийняття рішень в умовах невизначеності та конкуренції щодо здійснення ефективної збутової діяльності). 2. Ймовірнісний метод (організація вибіркового контролю, оцінка можливих ризиків у збутовій діяльності). 3. Економетричний метод (прогнозування попиту на реалізовану продукцію, прогнозування витрат на здійснення збутової діяльності). 4. Комбінаторний метод (комплектація замовлення реалізованої продукції). 5. Експертний метод (вибір оптимального посередника). 6. Метод ABC-аналізу (ранжування споживачів за значущістю)

1	2
Управління запасами	<ol style="list-style-type: none"> 1. Теорія масового обслуговування (визначення ймовірностей необхідності поповнення запасів). 2. Теорія ігор (прийняття рішень в умовах невизначеності та конкуренції щодо здійснення ефективного управління запасами). 3. Ймовірнісний метод (оцінка можливих ризиків в управлінні запасами). 4. Економетричний метод (прогнозування витрат на утримування запасів). 5. Метод ABC-аналізу (ранжування запасів підприємства за значущістю)
Сфера послуг:	
Складування (надання в оренду складів)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Метод мережевого планування (визначення оптимальної системи складування). 2. Теорія черг (розробка моделей роботи складу). 3. Теорія масового обслуговування (визначення і дослідження пропускної здатності складу). 4. Теорія ігор (прийняття рішень в умовах невизначеності та конкуренції щодо здійснення ефективної складської діяльності). 5. Ймовірнісний метод (організація вибіркового контролю, оцінка можливих ризиків у складській діяльності). 6. Економетричний метод (прогнозування витрат на здійснення складської діяльності та утримування складу, діагностика ризику). 7. Метод Паретто і метод «гарячої та холодної зон» (оптимальне розміщення продукції на складі)
Транспортування (вантажоперевезення)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Метод динамічного програмування (маршрутизація перевезень). 2. Метод мережевого планування (вибір виду транспорту, способу перевезення, маршрутизація перевезень). 3. Теорія ігор (прийняття рішень в умовах невизначеності та конкуренції щодо здійснення ефективної транспортної діяльності). 4. Ймовірнісний метод (організація вибіркового контролю, оцінка можливих ризиків у транспортній діяльності). 5. Економетричний метод (прогнозування витрат на здійснення транспортної діяльності та утримування автопарку, діагностика ризику). 6. Експертний метод (вибір оптимального перевізника). 7. Метод лінійного програмування (розв'язання транспортної задачі)

Конкуренція та сучасні економічні умови вимагають створення ефективного механізму управління підприємствами, в основу якого покладено, перш за все, методи, моделі, методика. Запропонована систематизація методів є основою практичних рекомендацій щодо організації та здійснення ефективної логістичної діяльності на вітчизняних підприємствах різних галузей. Зокрема, були досліджені методичні основи здійснення закупівельної і збутової діяльності та управління запасами на торговельних підприємствах, а також складської і транспортної діяльності на підприємствах сфери послуг. На великих підприємствах запропоновану систематизацію методів рекомендується використовувати відділу логістики, на середніх та малих підприємствах – менеджеру з логістики у співпраці з відповідними відділами (відділами закупівель, збуту, складським господарством, транспортним відділом та ін.) чи працівниками (менеджерами із закупівель, збуту, комірниками, водіями, експедиторами та ін.).

Висновки. Таким чином, були систематизовані методи, використання яких дозволить здійснювати ефективну логістичну діяльність на вітчизняних підприємствах різних галузей та підвищить їх конкурентоспроможність. Звичайно, залишається необхідність у розробці практичних рекомендацій щодо організації та здійснення ефективної логістичної діяльності на вітчизняних підприємствах інших галузей, що і буде предметом подальших досліджень.

Література

1. Бродецкий Г. Л. Экономико-математические методы и модели в логистике. Процедуры оптимизации / Г. Л. Бродецкий, Д. А. Гусев. – М. : Издательский центр «Академия», 2012. – 160 с.
2. Просветов Г. И. Математические методы в логистике. Задачи и решения / Г. И. Просветов. – М. : ИНФРА-М, 2015. – 304 с.
3. Юдин Д. Б. Задачи и методы линейного программирования: задачи транспортного типа / Д. Б. Юдин, Е. Г. Гольштейн. – М. : ИНФРА-М, 2014. – 184 с.